

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

X. Ecclesia Gallicana non pertinet ad specialem Diœcesim Romanam. Nicolai primo plenum calliditate consilium Episcopos Gallicanos ad Concilium Romanum invitantis. Ejus consilium eludunt Episcopi ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

ca observationem legum & canonum, eóſ. que inviolabiliter custodire, ut ratum firmumque eſſe faciant quicquid ipſi ſecundum leges & canones ſtatuertint: *Et ſervando qua legaliter & regulariter geſta ſunt, rata eſſe faciamus qua legaliter & regulariter juſſerimus.*

IX. Francorum deſiderio opponebatur conſuetudo aliarum Eccleſiarum, qua Presbyteros damnatos conſentiebant in ſynodo Romana, cui Epifcopi eorum intereſſent, judicari. Excipit Imperator præclare admodum, diſparem eſſe rationem Epifcoporum Romanæ urbi vicinorum, & eorum qui trans Alpes eſſent. Illos quippe à Papa conſecrari, & ad ejuſ ſynodum pertinere, quò ſecundum canones accedere tenentur, ideoque intereſſe poſſe examinandis querelis quas eorum Presbyteri proponunt. At tranſalpinorum aliorumque qui in longinquis regionibus commorantur diſerſam eſſe cauſam. Canones & decreta Pontificum nihil aliud ab eis exegiſſe quam id quod poſſibile fuerit, & quod auctoritati canonicæ pacique eccleſiaſticae conſentaneum foret. Nunquam adactos tranſalpinos Epifcopos ad iter Romanum pro quaſtionibus Presbyterorum. Quanquam fortassis ita uſurpatum quandoque fuerit quoad alios, qui ad ſpecielem Epifcopi Romani Diceceſim pertinebant: *Poteſt fieri ut illi qui in vicinis provinciis ſunt hujus ſanctæ Romanæ Eccleſiæ, quique juxta ſacras regulas ad manus impositionem & ad ſynodos huc convenire ſolent, ipſi pro reclamacione contra Presbyterorum ſuorum ad preſertam examinationem conveniant, ſicut ſacri canones ac leges præcipiunt, ut ad Primatem cujuſque provinciæ qui negotia videntur habere concurrant, vel ad ſynodum qui ſe leſos exiſtimant, quò non ſit difficile teſtes adhibere, invitentur. Tranſalpinis autem, & aliis qui in ſimiliter longinquis regionibus commorantur, apoſtolica ſedes & ſacrorum canonum promulgatores, loquente in eis ſancto Spiritu, qua ſunt unicuique provinciæ poſſibilia, & auctoritati convenientia, atque paci Eccleſiæ congruentia, tenenda & exequenda diſcretiſſimè præfixerunt. Infrà: Legimus etiam, quamvis rariſſimè, præceptum à ſede apoſtolica quaſdam de longinquiſſimis paſſionibus ſpecialis Diceceſos Romani Pontificis, ad cujuſ ſollicitudinem univerſalis Eccleſiæ pertinet, propter contumaces contentiones aliquos invitatos fuiſſe. Sed de tranſalpinis regionibus, quibus decreta privilegia ſervari debent, tale quid pro Presbyterorum & Diaconorum appellatione à ſede apoſtolica præceptum fuiſſe non legimus.*

X. Exceptio illa, nimirum Eccleſiam Gallicanam non pertinere ad ſpecielem Diceceſim Romanam, id eſt, neque ad con-

ſecrationem Epifcopi Romani, nec ad ejuſ ſynodum, tamen ſedem apoſtolicam coleret velut particulare caput Occidentis, & etiam tanquam caput Eccleſiæ univerſæ, exceptio inquam illa prorsus legitima erat. Prudenter itaque Nicolaus primus conatus eſt effecere ut Epifcopi Galliarum ad Concilium Romanum convenirent, ut ea ratione eandem in Gallia & in univerſo Occidente patriarchalis juſdictionis amplitudinem conſtitueret quam Patriarchæ Orientis poſſidebant in ſua quiſque Diceceſi. Ij autem Metropolitanos omnes evocabant ad ſynodum patriarchalem, juxta canones Conſtantinopolitanos & Chalcedonenſes Iuſtinianique Novellas. Ea itaque de cauſa literas ad Epifcopos Galliarum & Germaniarum ſcripſit, ut eos ad Concilium Romanum anno octingenteſimo ſexageſimo quinto celebrandum evocaret; qua reddita illis fuere cura Regum Caroli Calvi & Ludovici. At Epifcopi, qui Nicolai conſilium intellexerunt, nihil tuo nomine reſponderunt, ſed ſcribi ad eum procurare à Regibus ſuis, qui protectores ſunt Libertatum Eccleſiæ. Igitur Principes ſcripſerunt non potuiſſe Epifcopos accedere ad Concilium ob brevitatem temporis, & ob pericula itinerum, & ob id etiam quòd occupati eſſent pro tuitione regni adverſus piratas. Quibus addunt, nullam eſſe neceſſitatem qua Epifcopos cogat Romam mittere, ut Concilio interſint, *Vt Epifcopos de regnis veſtris Romam mittendi neceſſitas non poſtulet*, ut ait Nicolaus in ſua ad Reges epiſtola, qui ex his verbis colligit nolle Epifcopos mandatis ſuis obedire: *ſed intelligi datur eos monitis noſtris non velle parere.* Nam Reges tanquam rem certam exiſtimant Epifcopos ſuos non pertinere ad corpus Concilij Romani, atque ideo non teneri ad illud accedere toties quoties eos evocari contingit, ſed tantum ſi ea neceſſitas incidat ut Concilium Oecumenicum ſit celebrandum.

Bilem Nicolai commovit hæc reſponſio; qui repræſentat communi conſenſu provideri poſſe neceſſitatibus Eccleſiæ, ſi Epifcopi venirent ex provinciis ad Concilium Romanum. At diverſa ratio prohibebat Reges noſtros & Epifcopos Galliarum ne illuc accederent. Quippe illic lex ipſis impoſita fuiſet; contendentiſſentque Pontifices, canones in eo Concilio conditos executioni demandandos eſſe citra novum examen, cum eis decernendis acceſſiſſet conſenſus Epifcoporum Gallicanorum. Secus eveniebat quando Concilia habebantur intra Gallias. Cauſæ enim in eis agitabantur ex ſententia & conſenſu Regis & omnium ordinum; & ſi quid

In diſta epiſtola
Hincmaro, c. 21.

Cap. 12.

à Roma mittebatur, deliberationi Concilij obnoxium erat. Mitigatus tandem est animus Nicolai, quoad jura Regum in Episcopos. Agnoscit enim eam illis auctoritatem inesse ut prohibere possint ne Episcopi Romam accedant, neque id ullo modo exprobrari posse Episcopis, si obsequio suo prohibitionem exequantur. Attamen contendit posse Reges vituperari, si ea auctoritate abutantur. *Quod si qui ex confratribus nostris Episcopis talia nobis misissent, habueramus qualiter illos reprehendere & arguere deberemus; excepto si regalem magnitudinem vestram sibi impedire dixissent, in vobis hoc reprehendere & corrigi debere videretur.* Videbimus postea in capite xvi. quid sexennio post in Octava Synodo tentaverit Summus Pontifex adversus jura regni Francici.

XI. Et Ioannes quidem octavus videtur majorem antiquarum institutionum curam habuisse, post acceptam Caroli epistolam, quam decreto Concilij octavi inniti conspiciebat. Quippe Sigebodo Narbonensi Archiepiscopo exprobrat facinus quorundam Episcoporum provincie Narbonensis, qui Presbyterum quendam accusatum ad sedem apostolicam accedere iusserant, interim vero eum suspenderant, ac quibusdam epistolis, id est, pœnitentiis, oneraverant, donec aliter Summus Pontifex statuisset. Porro ea de causa Presbyterum illum Romani Episcopi iudicio commiserant, quod, ut ait Pontifex, causa dubia esset. Addit verò, rectè illos ita agere potuisse, si eam in plenario Concilio (quem loquendi modum hausit è Ferrando Diacono) examinata, constitisset esse difficilem. Eo enim casu consuli potuisse sedem apostolicam, secundum antiquam consuetudinem: *Vi ita facta scripto relatione, inquit, si quid dubium sibi seu difficile ingressisse videretur, nostrum super hoc more prisco decretum exposcerent.* Quapropter Ioannes cognitionem illam ab eo Metropolitanano suscipi jubet, ut jure proprio eam definat cum collegis suis: *Ergo saltem nunc fraternitas tua, Metropolitanani jure potita, ex Episcopis sub se degentium vel vicinorum sex, una cum Episcopo cujus est iste paracia, sibi socians, tantum negotium subtili ventilet discussionis ventilabro, & invento quod justum est canonicè decernat, & communi fratrum censura definat.*

Hadrianus secundus Ioannis octavi decessor quandam moderationem adhibuerat in causa Herlefridi Presbyteri, qui provocaverat à iudicio Episcopi sui ad sedem apostolicam tanquam ad caput omnium Ecclesiarum. Nam laudato Carolo Calvo Rege, qui Presbytero illi permiserat iter Romanum, æquum esse censet ut injusta sententia

ab Episcopo lata in Concilio civitatis, irrita esse jubeatur in Concilio provinciali, Hincmari Archiepiscopi auctoritate: *Quod presertim Presbyterum Herlefridum, potestate sui Presulis plus quam canonica veritate percussum, ad sedem apostolicam, utpote caput omnium Ecclesiarum, venire passi estis, bene quidem fecistis. Sed nunc melius faceretis, si quod in civili Concilio apud suum Episcopum perperam gestum est, in provinciali synodo apud vos rationabiliter & apud fratrem nostrum Hincmarum Archiepiscopum cassaretur.* Tum id quoque Regi tribuit, ut eundem Presbyterum procuraret Ecclesie sue reddi usque ad celebrationem synodi; vel Episcopum cogat Romam mittere Legatum, quo parte utraque audita, statuatur prout justum visum fuerit; quem admodum constat ex epistola Hadriani scripta anno octingentesimo sexagesimo nono. Agnoscit itaque auctoritatem Metropolitanani, cui negotium istud judicandum relinquit; ac tamen indicat cupere se ut causa apud sedem apostolicam judicaretur, si Rex ita pateretur. Ejus tamen arbitrio rem integram permittit.

Hadriani & Ioannis successores, ruptis canonum cancellis, appellationes Presbyterorum admiserunt; adeo ut Gregorius VII. in Decretis suis, quæ vulgò *Dictatus Pape* dicuntur, hoc quoque præceperit: *Vi nemo audeat condemnare apostolicam sedem appellatam.* Quod in jus commune versum est in Decreto Gratiani & in libris Decretalium.

XII. Quæri solet, utrum præter exercitium illud jurisdictionis Conciliis provincialibus inesset potestas condendi decreta canonica. Et in praxi quidem veteris Ecclesie dubitari non potest quin ita fieri posset, modo tamen ea decreta contraria non essent canonibus Conciliorum generalium. Exemplo erunt Concilia Gallicana, Valentina quippe Synodus coacta anno trecentesimo septuagesimo quarto, cui interfuerunt Episcopi provincie Viennensis, decreta sua misit ad universos Episcopos Galliarum & Quinque provinciarum. Ita pariter Synodus Reiensis in secunda Narbonensi coacta anno quadringentesimo trigesimo nono, Arauficana prima anno quadringentesimo quadragesimo primo, Vafensis anno quadringentesimo quadragesimo secundo, Andegavensis in provincia Turonensi anno quadringentesimo quinquagesimo tertio, Venentensis in eadem provincia anno quadringentesimo sexagesimo quinto, Arelatensis quarta anno quingentesimo vigesimo quarto, Carpentoratenensis in eadem provincia anno quingentesimo vigesimo septimo. Synodus Arauficana secunda habita anno quingen-

Epist. 19. Hadr ad Carolum Calvum.